

Egon Savin, srbski gledališki režiser

Gledališki trg je postal zbiralec poceni zabave

www.siol.net,

Ponedeljek, 20. 5.

Avtor: Patricija Maličev

Egon Savin velja za enega najbolj prepoznavnih srbskih režiserjev. V goriškem Slovenskem narodnem gledališču bo v četrtek, 23. maja, ob 20. uri premierno predstavil delo Gozd Aleksandra Ostrovskega.

Podpisal se je pod več kot sedemdeset režij klasičnih in sodobnih dramskih del, za katere je v Srbiji pobral že praktično vse razpoložljive nagrade, med drugim je večkratni Sterijev, Stupičev in Vujičev nagrajenec, na gostovanjih pa si je njegove predstave lahko ogledalo občinstvo od Chicaga do Tel Aviva.

Z Gozdom Aleksandra Nikolajeviča Ostrovskega se spopada že tretjič, vendar sta bili prvi dve njegovi režiji te drame zaradi spleta zunanjih okoliščin deležni le kratkega trajanja. Savin je adaptacijo drame Ostrovskega napisal že za uprizoritev, ki jo je režiral v Budimpešti. Zanimivo, da je dogajanje iz časa carizma postavil v komunizem ... Pravi, da je to storil predvsem zato, ker v zgodovini razen Sovjetske zveze najbrž ni države, ki bi toliko pridigala o enakosti, obenem pa bi bil njen vladajoči razred tako odmaknjen od ljudstva in delavskega razreda. Ta paradoks se mu zdi zelo privlačen in misli, da je v duhu Ostrovskega, ima celo občutek, da Ostrovski ne bi imel nič proti takšni adaptaciji.

Kaj je najtežje uprizoriti na odru?

V procesu ustvarjanja je na odru gotovo najtežje oblikovati prepričljivost. Resničnost. Seveda pa je treba vedeti, da je gledališka resničnost popolnoma drugačna od življenjske, čeprav pogosto zelo spominja nanjo. Gledališka resničnost je rezultat dolgotrajnih in mučnih vaj – to pa omogoči ustvarjalcem, da na odru ustvarijo občutek običajnosti in preprostosti, ki ju vdihavamo v resnični resničnosti. A v resnici je zadaj krvavi trud.

Kaj se vam zdi pri Ostrovskem najpomembnejše?

Je zelo navdihujoč in aktualen klasični avtor. Komediograf in melodramatik, ki nas opominja na predsodke zgodovine in sedanjosti. Je strašno duhovit avtor, ki z izrazitimi barvami slika komične in dramske like, še posebej tiste, ki so žrtev lastnega pohlepa, želje po nadvladi drugih ... Mar to niso tudi osrednje odlike naše na novo preoblikovane materialistične mentalitete, ki usmerja naša življenja?

Prvič režirate v Sloveniji – kako se počutite?

Odlično. Slovenija je nenavadno lepa dežela, s pomembno kulturno tradicijo, ki jo čutim na vsakem koraku. Imate raznovrstno in živo gledališko produkcijo, ki vam jo lahko zavidajo tudi precej večje evropske države.

V preteklosti ste za gledališče priredili besedila Gončarova, Dostojevskega, pa tudi drame Krleže in Moliere. Kako veste, kaj izpostaviti, kaj bo najbolj zanimalo občinstvo? Za režiserja je prirejanje besedil klasičnih avtorjev za gledališče, izmenjava idej z njimi, izjemen privilegij. Mislim, da je sodobno gledališče zasičeno z eksperimentiranjem avantgarde in postavantgarde, treba je najti gledališki navdih in moč v vnovičnem branju velikih književnosti, če se tako izrazim. Zdi se, kot da smo pozabili na pripoved zgodbe in slikanje likov. Samovšečna skrajna gledališka estetika je pregnala občinstvo iz gledališč. Vrniti zadovoljstvo gledalcev – to je najpomembnejša naloga umetniškega teatra.

Torej gledališče ni več to, kar je bilo?

Celo ljudje, ki ne živijo za gledališče in od njega, pravijo, da je v zadnjih letih teater izgubil svoj značaj in družbeno vlogo. Politичne strukture in mediji siromašijo in marginalizirajo sodobno ustvarjanje. Tisti, ki odločajo, bi morali bolj skrbeti za teater in vlagati denar vanj. Namesto tega pa ustvarjajo vzdušje tako imenovanega "trga", na katerem naj bi se gledališče ohranilo. V resnici pa je ta trg zbirališče šunda in poceni zabave.

Zakaj imate gledališče še vedno radi?

Veste, vse svoje življenje sem se, kjerkoli je to že bilo, počutil zelo nelagodno. Samo v gledališču se, v času vaj, počutim dobro. Zato ga imam tako rad.